

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. Hajnal-utca 2.

hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTI

BOGDÁNYI MÓR

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt.

Félévre 4 "

Negyedévre 2 "

Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Országos kiállítás.

Nagy pompával, szertartásos ünnepélyességgel nyitattott meg az országos kiállítás. Idegenek ezrével tódulnak a fényes panoráma látására, míg az ország lakossága, bár milyen nagy áldozat árán is, bizonyos büszkeséggel és önérzettel jön a fővárosba, gyönyörködni abban a kincses garmadában, a mely a városligetnek egy kicsiny helyén van felhalmozva.

Valóban nagy oka van a magyar embernek büszkének lenni, mert az országos kiállítás hű tükre hazánk ipari, kereskedelmi és gazdasági fejlődésének, és ez a tükör nagyon szép képet mutat. Az új alkotmányos korszak előtt hazánkknak sem ipara, sem kereskedelme nem volt. Ha tán akart volna is ilyesmit mutatni, az abszolutizmus zsarnoksága elnyomja vala azt. Az alkotmányos korszak kezdetére következett egy pár év sem fejlesztett az országban semmit, mert politikai átalakulás vette igénybe a társadalom munkásságát is, és így az a virágzó ipar, az a képe az élénk kereskedelmi életnek, a gazdasági viszonyoknak a modern élet igényeihez tapadó fejlődése csak alig egy néhány esztendő, számokban kifejezve, alig tiz esztendőnek gyümölcse.

A nemzet most büszkén, önérzetesen mutat a kiállítás területére, hivatalos közegek és magánosok hazafias lelkesedéssel vezetik itt körül az érkező idegent, mondván: Imé, lásd és csodáld, itt van a tiz év alatt fejlődött Magyarország.

Hanem, midőn így egymás közt és idegennek eldicsekszünk Magyarország rohamos haladásának látható eredményeivel, midőn az országos kiállításról szólva, a sajtóban a magyar ipar, magyar kereskedelem, magyar gazdaságról kérkedve beszélünk, kinek jutott az eszébe, hogy az a csodás gyors haladás minden téren nagy részt a zsidók szorgalmának, tevékenységének, erélyének és tegyük hozzá, — hazafiságának az eredménye.

Nézzünk körül az országos kiállítás tarka csoportjain, fussuk át a felhalmozott tárgyakat és látjuk, hogy a magyar industriának minden ágát tulajdonképpen, — némelyet kizárólagosan, — zsidók képviselik. Nézzük a kereskedelmi életünket és viszonyainkat feltüntető osztályait az országos kiállításnak, itt is a zsidók munkásságát és szorgalmát látjuk eredményeiben feltüntetve. Sőt tovább mehetünk. Még a gazdasági viszonyainkat elötüntető része a kiállításnak is azt tanúsítja, hogy a zsidó, mint gazdasági termelő sem maradt hátra semmiben arra nézve, hogy a magyar agrár kultúrát európai színvonalra emelje fel. Egészben véve tehát ki lehet mondani:

1-ször. Hogy a magyar ipar és kereskedelem súlypontja a zsidók tevékenységében van, annak rohamos fejlődése és virágzása a zsidók szorgalmának és kitartásának köszönhető.

2-ször: Hogy tehát az országos kiállítás a zsidók részvétele nélkül vagy egyáltalában létre nem jöhetett volna, vagy — ha még is forcziroztak volna, — a vajudó hegyek nevetséges egereket szülnék vala.

Mit bizonyít tehát ez? Bizonyítja a zsidóság őszinte hazafiságát, bizonyítja, hogy a zsidó nem izolálja magát munkásságában a magyartól, ha nem magyarnak tudja és érzi önmagát, s a mi eredményeket kivív, a mi sikert elérni képes, azt teljes önzetlenséggel a magyar hazájára hárítja vissza.

S ezt érzi is és elismeri minden józanul ítélő. S ha magyar iparral és magyar kereskedéssel dicsekszik, az által nem azt akarja mondani, hogy a zsidóság e téren való nagy érdemeit eltagadná, s a nemzeti sovinizmusnak hizelegne véle, hanem akarja ez által mondani azt, hogy nem ismer különbséget magyar és zsidó közt, mert a zsidót tudja egyedül olyan igaz hazafinak, mint saját önnön magát, mert csak a zsidó az egyetlen, a ki törekvéseiben nem csak soha nem sértette a magyar állam érdekeit, de sőt mindig csak istápolta, támogatta és előre segítette azt.

Hiszen az országos kiállítás sikere is például, kinek hoz dicsőséget? az országnak és a nemzetnek. És midőn a siker oroszlánrésze a zsidóé s a részt magának még sem követeli külön, ezzel kimutatja, hogy saját maga és a magyarság közt különbséget, választó vonalat nem ismer.

Már pedig ha igazuk volna azoknak, a kik a zsidót közönyösséggel, hazafiatlansággal és önzéssel vádolják, akkor a zsidóság nem sietett volna résztvenni az országos kiállításban, és részvételével nem verte volna magát jelentékeny költségekbe, a melyek semmiféle vagyoni előnyt nyújtani nem fognak. S ha még is megtette, ha saját szorgalmának gyümölcseit önként nyújtja az országnak, hogy azt a magyar nemzet czége alatt mutassa be, és ha megtette ezt akkor, midőn a parlamentben és a társadalomban az antiszemita izgatók csordája irtó háborút indít ellene s napról napra jobban lázítja a kedélyeket, ugye tetteivel csak azt dokumentálja, hogy megveti a nyomorultakat, hogy felül emeli magát e banda alávaló üzelmei, nem vádolja azokért a nemzet egyetemét, s végre, hogy az a piszok, a melyet az antiszemitizmus a zsidóságra szór, a zsidót nem szennyezi meg, hanem vissza esik azokra, a kik mocskos kezeikkel dobálják.

Elfogulatlan ítélet és igaz hazafiság bizonyára ki fogja venni az országos kiállításban nyilatkozó eme tények konzekvenciáit. De ha az antiszemita »intéző bölcsek« végig sétálnak majd a kiállítás fényes csarnokában, ők is meg fogják tán gondolni, hogy könnyelmű szóval ne gyalázzák ezen a zsidó ipart és zsidó kereskedelm szédelgését és megbizhatlanságát, mert a mit ők zsidó iparnak, zsidó kereskedelemnek gúnyolnak, az a magyar nemzet kereskedelmének van bemutatva és feltüntetve, s az országos kiállítás fényes eredményei közepette a nemzet ezzel a zsidónak gúnyolt iparral és kereskedelemmel, mint a magáéval dicsekszik.

S hogy ezt teszi, és hogy önérzetesen teszi, legbüszkébb reá a — zsidó. —i.

Felekezeti ügyek

Az a kérdés: Lesz-e valami abból, hogy a magyar-zsidó felekezet egyházi szervezetet nyer vagy nem? Lássuk, mely akadályokat gördítenek a terv kivitele ellen, és elég erősek lesznek-e azok a tényezők, melyek a rendezett viszonyokat óhajtják, az akadályok leküzdésére?

Kik akarják a szervezést? Ha ezt a kérdést vizsgáljuk, sajtóságos tapasztalatokra jutunk. Első sorban azt látjuk, hogy a magyar-zsidóság legnagyobb része, neolog és orthodox egyaránt, fölötté kívánatosnak tartja a mostani zavarból való kibontakozást, és hogy a magyar-zsidóság tulnyomó részének eme ohájával szemben áll egy törpe minoritás, mely minden áron a jelen állapot állandó fenntartására törekszik. Felesleges említenünk, hogy az utóbbiak merő önzésből teszik ezt, mert kényerük és állásuk a jelen állapottal olyan szorosan van összekapcsolva, hogy a legcsekélyebb megváltoztatás az eddig élvezett javadalmaktól megfosztaná őket. Hogy tehát olyan szívósan ragaszkodnak a status-quo-hoz, azt mi nem csodáljuk; a min leg-

inkább csodálkozunk egyedül az, hogy a magyar-zsidóság ezt türi, hogy elnézi, mikép oktroálja néhány ember a saját önérdékből folyó akaratát az egész felekezetre.

A lefolyt parlamenti viták alatt több szónok utalt arra, hogy a zsidó egyház szervezése milyen égető szükségnek felelne meg. C h o r i n Ferencz ékesen szólóan bizonyítja, hogy mily károk hárulnak e szervezatlenségből a magyar-zsidóságra. A s z e g e d i és t e m e s v á r i és számos más magyar-zsidó községek a törvényhozáshoz ily értelmű feliratokat is intéztek. Az a nézet tehát, mintha a magyar-zsidóság »jól érzi magát ebben a khaosban«, alaposan meg van ezáfolva; valamint hogy meg van hazudtolva a két iroda azon állítása is, hogy a létező állapot legjobban felel meg a zsidó felekezet tradícióinak. A vallás- és közoktatásügyi kormány a magyar-zsidó hitközségek eljárásából meggyőződhetett, hogy az irodák izolálva vannak, és hogy befolyásuk a magyar-zsidóság ügyeire egyáltalán nincsen. És ha e meggyőződésre jutott, nem értjük azt a sajtóságos ragaszkodást, melylyel a kormány az irodák fenntartása iránt tanusít. Vagy talán azért tartja Trefort ur törvény- és jogellenére az izr. központi irodát, mert tudja, hogy soha szolgálékübb, talpnyalóbb közeget nem teremthet, a mely olyan vakon és meggondolatlanul teljesítené a miniszteri szeszély változatos követelményeit, mint ez a két iroda?

Ha ebből az indokból teszi, akkor hiába minden felszólalás, minden ostromlás, mert ilyen indokok ellen hiába igyekszünk az igazság és jog eszközeivel küzdeni.

Mi ellenben nem osztjuk ezt a nézetet és azt hisszük, hogy Trefort miniszter ur sokkal közelebb fekvő indokokból hagyja tovább is háborítatlanul garázdálkodni, vagy is inkább henyélni a két irodát. Nem akar bibelődni a zsidók felekezeti ügyeivel, nem akarja orvosolni a bajokat, mert az ő jelszava tudvalevőleg az: k e r e s z t e l k e d j e n e k k i! S így nagyon természetes, hogy min-

TÁRCZA.

Magyar Lap.

— Az Egyenlőség eredeti tárczája. —

Márczius 15-én nagy vörös falragaszok özönlötték el a házak türelmes falait. Messziről azt gondolta mindenki, hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy napjának. 1848. márczius 15-ének évfordulója emlékére lelkes fölhívás, ünnepi program az a vörös plakát. Egy memento a nemzethez, hogy maradjunk hűek a szabadság és jogegyenlőség hagyományához, és kövessük a költői ihlet azon parancsát:

„Minden ember legyen ember és magyar“.

Pedig hát nem az volt az a vörös plakát. Nem márczius 15-ikének ünnepét ünnepelte, hanem a márczius 15-ének hagyományait mondotta meg.

Azt tudatta a közönséggel, hogy »Megjelent az antiszemita párt közlönye, a »Magyar lap«, a melyik márczius 15-én kezdi hirdetni, hogy minden ember ember, csak a zsidó nem; minden ember magyar ebben a hazában, még a szász is, csak a zsidó német.

Csindaratta bum! Tessék előfizetni.

*

Meg is lett a hatás a nagyhangu falragaszra.

Előfizetett a „Magyar Lap“-ra az egész antiszemita párt összesen tizenheten. De a párt tagjai is csak egy negyed évre szurkolták le a pénzt, nehogy a tiszta-eszlári pagát, Ónody Géza kiadó és a tiszta-eszlári huszonegyes, Szalay Károly szerkesztő nagyon elbizzák magukat, ha sok pénzt látnak egyszerre.

Aztán meg, — probatum est, — antiszemita lapnak idegen pénz veszedelmes jószág. Pedig az előfizetési pénz is idegen pénz, s az előfizető a pénzért lapot akar kapni nem pedig — nyolcz perczentet.

*

Hogy a tizenhét előfizető 34 frt 50 krajczárja még i a családban maradjon, Szalay Károly bort vett rajta Szalay Imrétől, s ezt a bort itták meg a »Magyar Lap« első számának megjelenésekor megtartott banketten.

Nagy jó kedvükben nagy igazán el is énekelték, hogy:

Kis szekeres, nagy szekeres
Mind meg issza, a mit keres.

Banket után meg is fájdult a redakció feje. A Szalay Imre borától-é vagy a tizenhét előfizetőtől, még máig sincs eldöntve.

*

dent elkerül, a mi a zsidó felekezet megszilárdítására és társadalmi jelentőségének emelésére vezetne.

A magyar-zsidóság nagyobb része ezt átlátja és azért sürgeti a szervezést. Az irodák, melyek hatalmukat, szereplésüket féltik, elleneznek minden mozgalmat, mely ily célú tűz ki magának. Innen van, hogy a két iroda ellentétben áll a magyar-zsidóság legforróbb aspiránczlóival.

Hogy ki lesz erősebb, azt már a legközelebbi jövő fogja megmutatni.

Dr. S-d.

A zsidó iskola története.

A magyar zsidó iskolának nincsen története, de nem azért, mintha esetelésre méltó multja nem volna, sem azért, mert történelmi fejlődési mozzanatokat fel nem tüntet, hanem csupán azért, mivel nem találkozott még senki, a ki megírta volna.

A magyar nevelésügy történetét már megírták ugyan nagyjából, de abban hiában keressük a zsidó iskolát.*)

Igaz, hogy az e célra szolgáló adatok nagy része még a községi irattárakban rejlik, de ez ki nem menti a történetírót, ki nemzete tanúgyének hí leírására vállalkozik. Történelmi adatok alapján szokás írni, ezeket pedig ott kell keresni, a hol vannak, mert különben lehetetlen igaz és hí képét nyújtani bármily intézmény életéről.

A hazai rendezett zsidó iskola keletkezése II. József korszakára vezethető vissza, mert az ó-budai megszűnt zsidó iskoláról, — melynek tudtunkkal rendezett levéltára is volt, — azt állítják, hogy József császár kez-

*) Midőn dr. Kiss Áron neveléstörténeti munkájának II. kiadása megjelent s én azt átolvastam, a többek közt arra is figyelmeztettem, hogy hazánkban M a u k s Mör lipótó-szt.-miklósi tanító volt az első, ki a siket-némákat beszélni tanította s ezt hivatalos aktákkal be is bizonyítottam előtte. Azóta munkája már több új kiadást ért, de e tény nincsen egyikben sem felemlítve. Miért? Annak csak szerző a megmondhatója.

Megjelent hát a lap, s hogy a közönség lássa, mi csoda hangon, minő szellemben van írva, megjelentek a lappal a vörös plakátok is megint. Hanem ez egyszer szöveg nélkül, csak a lap címe volt kinyomtatva, még pedig a mint azt két elkeseredett zsidó szaggatja apró darabokra.

Hiába! Két poéta tagja volt a szerkesztőségnek, erősen működött a fantázia.

Hiszen nem haragudtak a zsidók arra a szegény »Magyar Lap«-ra egy cseppet sem. Csak — kacagták a jámbort.

*

A nevetséges öl, mondja a francia közmondás.

A »Magyar Lap« is olyan nevetséges volt az ő komolyságával, az ő tizenhét előfizetőjével és az ő plakátjaival, hogy harminczöt napi vájudás után kiadta páráját.

A szerkesztőség nagyon tanakodott, mivel indokolták a megszűnését.

Egyik azt javasolta, ki kell írni, hogy a zsidók dinamittal robbantották föl a nyomdát, a másik azt indítványozta, hogy rá kell fogni a zsidókra, hogy megvesztegették a postát s éjszakánként idején minden példányt ellopták, azért nem olvasta és nem látta őket vidéken senki; a harmadik úgy okoskodott, hogy Tisza Kálmánt kell bűnbaknak oda állítani, mert a miniszter az ő meg-

deményezésének köszönte keletkezését. Vajjon ez volt-e az egyedüli e korban keletkezett zsidó iskola, nem tudom; de tekintve a zsidók mivelődési hajlamát és törekvését, melyről történetök minden lapja tanuskodik, bátran feltehetni, hogy a jó példát követve, egyebütt is iparkodtak az üdvös intézményt meghonosítani.

Bizonyítékul annak, hogy feltevésen nem oly nagyon kockázott, felemlitem ama tényt, miszerint Pápán 1817-ben volt már rendezett iskola s ezt boldogult atyám, Singer Manó alapította, ki e célból ugyan ez évben tett képesítő vizsgát Győrött, — ha nem tévedek a liceumban,*), — s igen jeles, latin nyelven irt tanítói oklevelet nyert.

A magyar zsidó iskola multja tehát legalább is száz éves s az ily koru intézménynek mindenesetre van olyan története, mely megérdemli, hogy megírják.

Nagy mulasztási vétek terheli tehát a zsidó tanítókat, kik e hiányt pótolni nem iparkodnak, s mind e mai napig még csak annyi fáradságot sem vettek maguknak, hogy a községi levéltárakban fellelhető, ide vágó adatokat összegyűjtsék. Anyag hiányában csak nem juthat senkinek eszébe a zsidó iskola történetét megírni; ha azonban az anyagot előteremtik, biztosok lehetnek benne, hogy találkozik majd ember, a ki fel fogja dolgozni.

Jól tudjuk ugyan, hogy a zsidó községek levéltárai a legtöbb helyen még most sincsenek rendezve, s hogy ennél fogva átkutatásuk nagy fáradsággal jár; tudjuk továbbá azt is, hogy nem minden zsidó tanító képes a régi jegyzőkönyveken eligazodni, mivel sok helyen héber nyelven szerkesztettek. Ezek azonban nem legyőzhetetlen akadályok. A mi az utóbbit illeti, van minden zsidó községben héber írástudó, ki szívesen segédkezik az ily üdvös munkában. A fő tehát a jegyzőkönyvek előteremtése, mire természetesen időt s fáradságot kell fordítani. A hol pedig előteremtésök lehetetlen, mivel vagy elvesztek, vagy általában nem léteztek, ott úgy lehet segíteni a bajon, hogy a még élő öreg községi tagok emlékezete után kell a történeteket összejegyezgetni. S ha ez megtörté-

*) Az okmányt ép most keresem a miniszteriumban, hol az elkallódott, mert ezzel be tudnám bizonyítani, hogy atyám volt az első magyar-zsidó tanító, ki képesítő okmánynyal bírt.

ígert sajtórendszabályait titkon alkalmazta a »Magyar Lap« ellen s minden számot elkoboztatott, azért nem jutott kézhez soha egy példány sem.

Vége egy munkatársnak ötlete támadt.

— Ne szóljunk semmit — mondá, — csak ne jelenjünk meg, az lesz a legjobb.

— De hát a közönség? — Kérdé a tiszta-eszlári pagát, Ónody.

— Mit, közönség! Hát tudja azt valaki, hogy élünk.

A kiadóhivatalból bekiált egy hang:

— Senki, csak a tizenhét előfizető.

És »Magyar Lap« nem szólt semmit, csak meg nem jelent. És csakugyan nem tudta senki, hogy meg nem jelent, a mint nem tudott felőle senki a mig megjelent is.

*

Hogy mi még is elmondunk róla egyet-mást, csak azért tettük, mert elégtételünkre szolgál, hogy egy lap, a mely az országos antiszemita párt firmája alatt indul, a nyilvánosság kizárásával volt kénytelen tengődni és megszűnni.

Hja, az antiszemita párt nem szereti működésében a nyilvánosságot.

Titokban, igaz, a mint lapja halála bizonyítja, csak olyanoknál izgathat, a kik — nem tudnak olvasni.

nik, lesz elég anyag, miből a zsidó iskola történeti épületét fel lehet majd építeni.

Ezen reflexiókat egy a múlt évben megjelent füzetke keltette bennem, melylyel szerzője minap megtisztelt. Czime »Naszi«, tartalma pedig a pozsonyi izr. nyilv. községi-primär-főtanoda története, melyet Buxbaum Henrik ottani jeles főtanító irt.

E monographia valóban megérdemli, hogy mind azok elolvassák, kiket a zsidó iskola multja és sorsa érdekel, de még inkább azok, kik fenti figyelmeztetésem megszivelve, hasonló monographiát írni szándékoznak; mert a pozsonyi iskola keletkezését és fejlődését tárgyzó e munka nem csak a pozsonyi, hanem az összes magyarhoni zsidók kulturharczát ecseteli vázlatosan, s azért bátran szolgálhat utmutatóul a hasonló munkák készítésére.

Jóllehet nincsen szándékom a jeles munkát e helyen bővebben megismertetni, mégis mulasztást követnék el, ha a szerző egyik lényeges tévedésére, mely a munka érdeméből azonban mit sem von le, nem reflektálnék.

Szerző az 1820-ban alapított iskolát elsőnek tartja a hazai zsidó iskolák közt. Előszavában ugyanis azt mondja: »A pozsonyi primär főtanoda nemcsak a legrégibb rendezett héber-német iskola e hazában, de a magyarhoni zsidó tanügy terén első előharczos is.«

Az ó-budai és pápai iskolákról fentebb elmondott tények eléggé bizonyítják, hogy szerző elvetette a sulykot, midőn a pozsonyi iskolát állította legrégibbnek e hazában. Azt azonban szívesen megengedjük, hogy tekintve a pozsonyi zsidó községnek befolyását, melyet akkori papjának nagy tekintélye folytán a haza többi községre gyakorolt; tekintve továbbá, hogy az ottani jesibából Löw, Steinhardt s még több hazai haladó zsidó pap került ki; tekintve végre, hogy Pozsony, mint az országgyűlés székhelye, igen sokáig nem csak a keresztyén, hanem a zsidó intelligenciának is gyűlhelye volt: igen valószínű, hogy mintául szolgált sok oly intézmény létesítésében, mik a haladást és művelődést a zsidók közt elősegítették, s hogy ily módon járt elől a zsidók kulturharczában; de a tanügy terén nem ismerhetjük el első előharczosnak.

Eltételezve tehát ezen s hasonló kisebb tévedésektől, e monographia igen szép kezdetét képezi azon anyaggyűjteménynek, melyből, ha a zsidó tanítók is úgy akarják, majdan a hazai zsidó iskolának történetét meg fogják írni. Vajha szerzőnek mielőbb minél több követője támadna.

Dr. Zsengeri Samu.

Régivád.

E héten ismét olvastuk az antiszemita lapokban, hogy »az Alliancze izr. universelle a zsidók hatalmát egész Európára akarja kiterjeszteni, és a keresztyén népeket leigázni.« Mi már többször mutattuk ki e vád alaptalanságát, és napnál világosabb tényekkel bizonyítottuk, hogy a zsidók »hatalmi terjeszkedése« ép olyan mese, mint a rituális vérvétel. Antiszemita rágalom mind a kettő, arra való, hogy a gondolkodni rest tömegnek a gyűlölet jelszavait nyujtsa. Midőn most ismét kénytelenek vagyunk az All. izr. univ. természetének fejtegetésébe bocsátkozni, tesszük azért, mert ez egyletnél a mult hetekben megtartott közgyűlését az antiszemita sajtó alkalmul használta fel hitvány rágalmainak megújítására.

E rágalomra legjobb lesz Hoffmann Mór tanár urnak az All. izr. univ. szövetkezetéről irt ismertetését közölni, kinek adatai annál nagyobb figyelmet érdemelnek, mert Hoffmann ur maga is e szövetkezet tagja.

Ez ismertetés, mely egy általa 1883-ban irt röpiratban megjelent, következőleg hangzik:

Az az »Alliance Izraeliti Universelle«, melyet Istóczy Győző minden alkalommal elhurczol, hogy a keresztyén népek mumusa gyanánt mutassa be, s melynek ő tudj Isten minő titkos és veszedelmes czélokot tulajdonit, nem egyéb, mint tiszta humanitáson alapuló egyesület, melynek egyetlen és kifogástalan czélja nem más, mint az, hogy a keleten élő, a keleti barbarismustól körülvelt zsidókat szellemileg emanczipálja, nagy áldozatokkal, nagy fáradsággal iskolákat, különösen földmives iskolákat alapítson, a zsidó fiukat mesterségekre tanítsa stb. Ez oly cél és egyebet (a mint kimutatásai tanúsítják) nem tesz az »Alliance«, melyet minden művelt és műveltséget kedvelő ember csak helyeselhet, s mely csak oly emberek szemeibe lehet szállka, kik telvék rosz akarral a legszentebb szándékot is gyanusítani képesek.

Annak, ki az egyletet nem ismeri, csak az Alliance évkönyveit kell megnézni, hol fel vannak számlálva az évenként a keleti zsidók polgárosítására kiadott összegek, s jó érzelmű ember az Alliance czéljaiban nem fog egyebet találni, mint a tiszta emberszeretetet szolgálatát.

Nem átalom bevallani, hogy én is tagja vagyok az Alliancenek, de ezen egyesület titkos czéljairól tudomásom nincsen, nem tudok egyebet, minthogy évenként lefizetem a 8 forint tagsági díjat, a melyért megkapom a félévi értesítőket. Cremieux közgyűlési megnyitójában sem találtam semmit, a mi azon feltevésre adhatna alkalmat, hogy tudj Isten minő világralamokra czélzó titkos czélzattai volnának ez egyesületnek, mely jótékonyágával a keleti zsidókat kívánja a polgárosodás ösvényére vezetni, s e tekintetben elévülhetlen érdemeket jegyezhet fel, mert a jaffei földmivelő iskola is neki köszönheti keletkezését, s nem egy szegény elhagyott gyermek képeztetett szorgalmas iparossá az Alliance által adományozott összegekből.

Hogy azonban kimutassam az Alliance israel, universellnek, ezen káros és veszedelmes egyesületnek, tevékenységét, az éppen kezemben lévő kimutatásból közlöm az Alliance iskolának egybeállítását 1880. második feléről. Ha az ilyen tevékenység gyalázásra méltó, akkor nem tudom, mi érdemel elismerést. Az Alliance a következő iskolákat alapította, illetőleg segélyezi.

Adrianopol, fiiskola 215 fiu tanuló, 218 nőtanuló. 6200 frank.

Alcazar, 56 fiu. 1740 frank segély.

Arta, fiiskola alapított.

Bagdad, 200 fiu, 3500 frank segély.

Beyrut, 32 leány 1000 frank: ui fiiskola 1800 frank.

Brussa, új iskola, 120 fiu.

Caiffa, új iskola, 72 fiu számára.

Konstantinápoly.

Balata városrész: 6400 frank segély.

Kuskundjuk városrész: 1800 frank segély és új leányiskola.

Daghamáni 120 fiu, 2900 frank, új leányiskola.

Galata 129 fiu, 119 leány segély: 10800 frank.

Haskeni 112 fiu, 129 leány 4000 frank segély.

Ezenkívül egy fiu és egy leányiskola nyitott, és egész Konstantinápolyra 3 kisdedovoda.

A dardanellák 200 frank segély.

Damaskusban új iskola nyitott.

Larachi (Marokko) iskola 3800 frank segély.

Philippopol 275 fiu, 1500 frank segély.

Ruszsuk 121 fiu, 96 leány, 1300 frank segély.

Salonichi 355 fiu, 183 leány, segély 4000 frank.

Samakoff 150 fiu, 500 frank segély.

Schumla 179 fiu, 80 leány, 3750 frank segély.

Smyrna 159 fiu, 115 leány 6300 frank segély.

Sofia 485 fiu, 2400 frank segély.

Tanger (Marokko) 445 fiu, 45 leány 370 frank segély.

Tatar Bazardsik; új iskola alapítása 500 frank segély.

Tetuan (Marokko) 268 fiu, 4528 frank segély.

Tunis 751 fiu, 8800 frank segély.

Várna 78 fiu, 600 frank segély.

Widdin 106 fiu, 52 leány, 1500 frank segély.

A jaffei földmives iskola Palesztinában pedig virágzó állapotban van, s az iskolák tanulóit az egyesület maga képezte mesteremberekké.

Ezt a működést nevezik az antiszemiták károsnak, államellenesnek. Hogy az egyesület oly vidékekre, ahol a szellemi sötétség a minden vallású lakosoknál oly nagy, hogy az egyesület mondom oda világosságot hord, hogy leküzdje a szülőknél az iskoláztatás iránti ellenszenvet, ezt károsnak, veszedelmesnek mondani sajnálatraméltó tévedés. Ezzel szemben azután nézzék meg ők, mire tör programjuk szerint az ő „Keresztény szövetkeztük“ azzal a morális pressióval, melyet a kaposváriak is maguk elé tüztek.

De sok tere volna az ő áldásos cselekvésüknek a népműveltség előmozdításában.

A helyett olcsó népszerűség után áhitoznak, felkeltvén a durvaságot és kérdésbe helyezvén vívmányait a polgárosodásnak.

Egyéb európai országokban is keletkeztek a földmivelést és nehéz mesterségeket terjesztő egyesületek. A budapesti sem mai keletű, s ennek is nem egy szegény fiu köszönheti jövőjét.

Oroszországban már a 40-es években, mikor oly roppant megszorításoknak voltak alávetve az oroszországi zsidók, keletkeztek egész zsidó coloniák, és éppen Baltában és vidékén, ahol a zsidóüldözés kitört, vannak egész falvak, ahol a zsidó lakosság kizárólag a földmiveléssel foglalkozik, s a zsidó paraszt ép oly szegény, mint az orosz. A berlini antiszemita gyűlés megcselekedte azt a bolondságot, hogy üdvözlő táviratot küldött az orosz kormányhoz, a hősi üldöztetésért; de ki küldött táviratot akkor, mikor a katolikusokat üldözték ugyanott, mikor papjaikat kihurczolták az ágyakból és küldték Szibériába, vagy ki küldött a nemes és derék Poroszországnak táviratot, mikor egész erővel neki indult a Culturkampf. Az erősebb soha sincsen zavarban, mikor eljárását igazolni akarja. Fájdalom: „Macht geht vor Recht.“ Elég sajnós, hogy felvilágosodott 19. századunkban még ily elvek vannak érvényben, melyekkel a középkort szoktuk gunyolni.

Egyébiránt minden időben voltak olyan zsidók, kik nehezebb mesterségekre adták magukat, de ha könnyű volt a mesteriséget elsajátítani, nehezebb volt az olyan legénynek munkát kapni, a mint azt egy példa mutatja csak a félmúlt időből. Értem azt a kéményseprő legényt, kinek ügye a 60-as években foglalkoztatta a közvéleményt Budapesten. Történt pedig ez az egyenjogusítástörvénybe foglalása után következő évben 1868. év márczius havában, a mikor is egy budapesti kéményseprő legény munkáért kopogtatván, azt oem kapott sehoh és pedig azért, mert zsidó, s így panaszra ment az akkor Tenczer Pál szerkesztése alatt megjelenő »Magyar Izraelitához«, melynek hasábjain az azóta elhalálozott K. J. vette tollhegyre a szegény kéményseprőlegény ügyét, kinek végre elnézték, hogy az a szerencsétlensége volt, miszerint zsidónak született. Ebben a cikkben igen helyesen mondja K. J. »Van-e zsidó polgártársunk, kivel akár erősebben, akár gyengébben nem éreztették volna, hogy zsidó. Fitogtatnak szabadelvűséget, örömmel koczcintanak a zsidóval (ma már nem igen) megéjlenezik tiszta magyar kiejtése és hazafisága végett, (a mostani antiszemiták ezt is gyanúsítják) egekig magasztalják a törzse által örökké hirdetett demokratikus elveket, s ha négy falak között a koczcintás szülte mámor ellebbent, tekintik a zsidót úgy, mint annak előtte zsidónak. He meghívod őket körödbe és csakugyan eljönnek, megtisztelnak jelenlétükkel, de ha te akarsz körükbe tolazkodni, fontold meg előbb jól szándékosodat, nehogy — mert nem akarom rólad föltenni, hogy a vastagbőrűekhez tartozol, — megaláztatásod okozta szégyenedben pokoli kinokat légy kénytelen kiállani.

Hát bizony azok az antiszemiták, kik a zsidókat azzal vádolják, hogy nehéz mesterségekre nem adják magukat, igen jól tudják, hogy a zsidónak egyenjogusítása daczára is minden téren, és így a kézmű terén is sokkal nehezebb boldogulni, és sokkal nagyobb fáradságába kerül tehetségét érvényesíteni, mint a más vallásbelinek, mert mindenütt a gyanuval is meg kell küzdenie, melylyel irányában el vannak telve. S ha néhány kereskedő, nagyon kevés a sok szegény mellett, kereskedelmi és ipari vállalatok folytán nagy gazdagságra tesz szert, a legnagyobb részénél a meggazdagodás nem szükségképen a család következménye, hanem a szeren-

csés üzleti szellem, mely nagy vállalatokat érvényesít és a haza termékeit messze földre viszi. — Hogy ezen üzletek zsidók kezeiben vannak, nem szerencsétlenség a nemzetre nézve, ha egyébként becsületes ember és jó magyar a kiterjedt üzlet gazdája.

Ha a magyar társadalomban meg fog szünni az animosítás s a zsidó nem idegennek fog tekintetni, a mint-hogy nem is kíván annak tekinteni, akkor meg fog szünni lassankint ez a vád is, mely amennyiben igaz, szintén nem a zsidók rovására irandó.

Előfizetési felhívás!

Azon t. előfizetők számára, kiknek előfizetésük május 1-jén lejárt, lapunk mult heti számaához **posta-utalványokat** mellékelünk, azzal a kérelemmel, hogy megrendeléseiket mielőbb **megujítani** sziveskedjenek.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve	8	frt.
Félévre	4	„
Negyedévre	2	„

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. ker., Hajnal-utca 2. sz. küldendők.)

A kiadóhivatal.

H I R E K.

— Győri orvos-választás. Győrről írják nekünk: T. szerkesztő ur! Ebben az antiszemitikus gyászorszakban igazán jól esik a szívnek oly tényt regisztrálhatni, mely a mellett tesz tanuságot, hogy a jog, méltányosság és igazság szeretete még nem halt ki egyesek szívéből, De beszéljen az örvendetes tény maga. Városunkban az alorvosi állás üresedésben volt. Pályázott az állásra két zsidó-magyar és egy keresztény-magyar orvos. Mindegyik pályázónak akadtak pártfogói, a keresztények is, noha épen ez a törvényben megállapított kvalifikációval nem birt. Ennek helyében azonban a helyben megjelenő »Hazánk« című szélbali lap, Isten bocsáss, felemlítette az illetőnek azt a roppant nagy érdemét, hogy nem zsidó ember. Gonosz nyelvek azt is rebesgetik, hogy városunk felvilágosodott polgármestere, L a c z a F e r e n c z, sorra járva a városi képviselőket, nyiltan kimondá, hogy a törvényes kvalifikációval nem bíró ker. jelöltet okvetlen kandidálni kell; mert hát »csak nem lehet zsidóra szavazni;« De ezt mi természetesen nem hiszszük, nem akarjuk hinni oly férfuról, kinek kezében egy város érdekeinek szála összpontosulnak és a polgárok között a béke és szeretet szent érzelmeit szítani van hivatva. Nem akarják hinni, mert saját szemünkkel láttuk a napjainkban bizony ritka jelenetet, hogy ker. képviselők zsidókhöz mentek korteskedni a zsidó jelölt érdekében. Ezen előzmények után szeretett főispánunk gróf B a t t h y á n i L a j o s elnöklete alatt e hó 17-én volt a választás. A keresztény jelölt nem lett kandidálva, a két zsidó jelölt közül köztiszteletben álló orvosunk, dr. G u t t m a n L i p ó t, 18 szavazattöbbséggel választatott meg dr. S t e i n e r M ó r derék magyar jellemű és szellemű orvosunk ellenében, kinek szintén hatalmas pártja volt. A megválasztott orvos üdvözlétére több ker. képviselő sietett, ott hagyva a gyűlést, és az illetőnek meleg szavakkal adtak kifejezést afölötti örömüknek, hogy az igazsággal az ő emberük győzött. Gratulálhat magának a város, mert jobb orvost, nemesebb szívű emberbarátot,

mint dr. G u t t m a n Lipót ur nem is talált volna. Schön Bernát.

— **Leipziger Vilmos** szeszgyáros és a magyar szesztermelők országos egyletének alelnöke, a III. oszt. vas-korona-renddel lett kitüntetve Leipzigernek Ó-Budán nagy terjedelmu szeszgyára, Ujpesten pedig szeszfinomítója van, az előbbi nagy marhahizlálólal van összekötve s mindkét gyár a technika ez idő szerinti legmagasabb fokán áll. A szesztermelők orsz. egyletének megalkotása leginkább az ő műve, a bécsi marhavasár elleni küzdelemben ő első sorban állott és neki köszönhető nagy részt a pozsonyi marhavasár megalkotása. Bulgáriában és Spanyolországban a magyar szesznek újabb piacot hódítani igyekezett, a budapesti német konzulátussal való összeköttetései által a magyar közgazdasági viszonyokat Németországban folyton előnyösen és igazságosan ismertetni törekszik. A szesztermelés és kivitel, valamint a hizómarha export-kérdéseiben a kormány előtt az ő nézete mindig nyomatékkaal bír. Az országhoz való hűségének azzal is tanuságát adja, hogy porosz származása mellett gyermekeit tiszta magyaroknak nevelteti. A fejedelmi kitüntetés tehát méltó férfiut ért. Örvendünk e kitüntetésnek mi is, mert annak a jele, hogy az antiszemita mozgalom daczára, a zsidóság hiven teljesíti kötelelességeit a haza iránt. De egyuttal nem mulaszthatjuk el ez alkalomból ismételten kijelenteni, hogy habár az egyénre nézve e kitüntetés bármilyen elégtétel legyen is, a magyar-zsidóság nem tekintheti annak, és sokkal szivesebben látná, ha Trefort ur nem tenne különbséget zsidó és nem zsidó közt, mikor kinevezésekről van szó, és ha a zsidó vallás egyáltalán nem képezne akadályt a közhivatalra való kinevezéseknél. Az emanczipáció utáni második évtizedben ez a tény sokkal szomorítóbb, semhogy az egyes hitrokonok rendjellel való kitüntetésénél örömrünk teljes lehetne.

— **»Magyar Lapok«.** Rövid életü volt, mint a varangyok legnagyobb része, mely a pocsolyák fenekén tengi sötét létét. Nem köllött látnoki tehetség ahoz, hogy az ember e gyors kimulást előre megjósolja. A kinek csak némi érzéke van a hirlapírás kellékei iránt, tudta, hogy a »Magyar Lapok« hosszabb ideig nem üzhetik azt a jobb izlést arczul ütő irodalmi utonállást. Mikor az antiszemita párt a lap kiadásához fogott, mi figyelmeztettük az urakat, hogy ha már gseftet akarnak csinálni, hát czélszerűbb lesz korcsmát nyitniok, mert az igazi antiszemita nem olvas, hanem — i s z i k, az okosabb ember pedig nem szorul az antiszemitizmus irodalmi trágárságaira; de a »Magyar Lap«-ok kiadói nem hallgattak szavunkra és e könnyelműségüket drágán fizették. Mi egyéb iránt nagyon egykedvűen néztük a »Magyar Lapok« erőlkedéseit, bár nagy zajjal kezdék és rettenetes reklámat csapattak maguknak ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtóban. Azt mondják, hogy 12.000 frtba kerül ez az antiszemita tréfa, mi, ha igaz, nagyon rősz tréfa volt, a melyen Ónody urnak legkevésbbé van oka nevetni, mert a szegénynek 5000 forintjába kerül. Sajnáljuk! De sajnáljuk továbbá a többi antiszemita barátainkat is, kik együttesen 7000 frttal »usznak«, mert bizony nekik sincs kidobni való pénzük és nem valószínűtlen, hogy már legközelebb százhusz perczent mellett lesznek kénytelenek kölcsönt fölvenni valamely uzsorás elvtársuktól, hogy legyen nekik miből megebédelni. Sic transit gloria mundi!

— **Antiszemita hazafiság.** Andreánszky Gábor báró tudvalevőleg nagy hazafi az Ur előtt, a ki csak nemrég jelentette ki a képviselőházban, hogy vannak nálánál okosabb emberek, de az ellen határozottan tiltakozik, mintha valaki nálánál jobb hazafi lenne. Ezen határozott tiltakozással szemben bátorokodunk Andreánszky urhoz azt az alázatos kérdést intézni, hogy hát mit tart ő olyan »leg-

jobb hazafiról«, a ki nyilvánosan a n é m e t nyelv ellen agitál, titokban pedig a kereskedelem német jellegének állandósítását sajátkezüleg előmozdítja? Mi kik a zsidó-magyaroknak azon haladását látjuk, mit a magyarosodás terén tanusitanak, bátran állithatjuk, hogy a legutolsó greizleros is jobb hazafi, mint báró Andreánszky, a ki mindenkit, a ki németül ir vagy beszél a nemzettestéből exkommunikál, maga pedig ilyenféle üzleti kötésekot szokott csinálni: „Schluss. Herrn K. S. in Weitzen. Ich ferkaufe Ihnen 100 Mztr Korn Loco Petény von meine dortige Wächsung gereitert á 7 fl. Als Anabe erhalten fl. 50. Baron G. Andreanszky.“ Ezt a gyönyörű okmányt Andreánszky ur ezelőtt két évvel állította ki egy ügynöknek, a ki termését elárusította. Hogy azóta jobban tanult-e meg németül az antiszemita báró, nem hisszük, mert nem lévén sok eladni valója, csak ritkán gyakorolhatja magát a német üzleti stylusban. Annyi azonban bizonyos, hogy a k i i l y e n üzleteket köt, nincs jogositva kétségbe vonni annak hazfisiságát, a ki németül beszél, mert még nem tanulhatott meg magyarul.

— **A »Pesti Hirlap«** kíváncsi tudósainak. Tekintetes szerkesztő ur! A »Pesti Hirlap« olvasóihoz intézett kérdésére »vajjon befogadnák-e a zsidót az ő kőfállal körülkerített temetőikbe egy keresztény halottat?« a tekintetes szerkesztő ur igennel felelt Szerény soraimmal még többet akarok a »Pesti Hirlap« tudósainak mondani, a kik talán abban a véleményben vannak, hogy a humanizmus mezejét csak ők egyedül mivelik és ilyféle csekélységekbe a legnagyobb tőkét akarják verni, természetesen az antiszemitizmus szellemében. Az annyira rágalmazott talmud (Gitin szakaszában, 61-ik lapon) kötelelességgé teszi minden zsidónak a nem zsidó szegényeket táplálni, a betegeket vigasztalás végett meglátogatni és a halottakat egy helyen eltemetni. A Sulchan Aruch 367. fejezetében meg hozzá teszi, hogy nem csak a nem zsidó halottakat eltemetni, hanem a hátra maradt gyászolókat vigasztalni is kell. Ezzel talán meg lesz elégedve a »Pesti Hirlap«. Zólyom, 1885. ápril 28. Neufeld Ármin.

— **Az Alliance izr. univ. bécsi fiókegyletének közgyűlése e héten folyt le** Bécsben Wertheimer R. József lovag elnöklete alatt. Az elnöki jelentés első sorban főlemlíti, hogy az egylet mult évben főleg Galicziában fejtett ki kulturális tevékenységet, melynek czélja az ottani iskolaügy emelése és a zsidó ifjaknak a kézműiparra való előkészítése. Azokban az iskolákban (cheder), a hol eddig kizárólag héberül tanítottak, most már az elemi iskolák rendes tantárgyait is előadják és ez ujabban szervezett iskolákat a lefolyt évben összesen 381 gyermek látogatta. Az egylet továbbá Brody, Salocic és Lemberegen intézeteket alapított, a hol zsidó fiuk mezőgazdasági munkálatokra előkészítettnek. Ez intézetek mindegyikében eddig csak 25 növendék van, mert az egylet évenként 2500 frtnál több pénzsegélyt nem nyujthat. Az egylet 8730 tagot számlál és 30.000 frtot költött részint az orosz és oláh menekült zsidók segélyezésére, részint pedig irodalmi vállalatok támogatására és ösztöndijakra. Az egylet előljárói: Baumgarten Manó, Dub Mór, dr. Kuranda Arthur, Reitlinger A. urak.

— **Zsidó felekezetü főrendiházi tag.** Illetékes oldalról vesszük a következő sornkat: Tekintetes szerkesztőség! Az »Egyenlőség« mult heti számában azt a hirt találtam, hogy Tisza Kálmán miniszterelnök ur két zsidó felekezetü főrendiházi tagot akar kineveztetni, még pedig: Lévai Henriket, a magyar ált. bizt. társaság érdemes elnökét és Holländer Leó urat, a ki már 1848-ban Magyarország szabadságharczában tüntette ki magát. Az elsőre nézve helyesen jegyezte meg becses lapja, hogy a kinevezés által oly férfiú tüntetnék ki, a ki minden tekintetben érdemes reá; de Holländer magában a kor-

mány köreibem sem talál általános rokonszenvre, a miért is ujabban e nevet már tökéletesen ki is hagyták a komlínációból és dr. Hirschler Ignác szemorvos urra irányul a figyelem. Dr. Hirschler az 1868—9-iki kongresszus elnöke volt és ez a tény az oka, hogy őt szemelik ki, bár jelenleg a magyar zsidó felekezet életében nem játszik nagyobb szerepet Holländer Leónál.

— **Miről irnak a lapok.** Hát bizony néha elcsodálkozik az ember, hogy a lapok milyen dolgokat tartanak méltónak az ujságolásra. Az »Egyetértés« például e héten azt a világraszóló hirt közölte, hogy Zimándy Ignác betegségéből felépülvén ismét megjelent a képviselőházban. Ha a nevezett lap olvasói ezt a fontos eseményt nem tudják, bizonyára nagy kár lett volna. Ha így haladunk, akkor a lapok legközelebb azt is fogják közölni, hogy Komlósy Ferencz ur mikor váltott tiszta inggallért stb. Zimándy Ignác ur távollétét a parlamentből senki észre nem vette, és hogy gyomrát a töltött káposzta mértéken tuli élvezete által elrontotta, az csak nem érdekelheti a közönséget. Vagy azt hiszi talán a nevezett lap, hogy az antiszemitaság olyan nevezetessé teszi az embert, hogy minden »prüsszentését« figyelemmel kíséri a világ. Ha azt hiszi, akkor nagyon téved a mi kedves kollegánk.

— **A berlini antiszemitizmus.** Berlinből írják lapunknak: Az itteni antiszemitákra nem jár most kedvező idő. A vidéken egyre konfiskálják az antiszemita lapokat és a birodalom fővárosában már senki sem jelenik meg az antiszemita agitátorok által tartott »felolvasásokon« vagyis jobban mondva »felolvasásoknak« címzett, népgyűléseken. Az antiszemitizmusnak népszerűtlensége főleg a munkásosztálynak köszönhető, mely az álpróféták leálczázására mindent elkövet. A szócziálizmus — ezt bátran állíthatni, — ez idő szerint legősziintébb ellensége az antiszemitizmusnak. A munkások felvilágosítják a tömeget az antiszemitizmus valódi célja felől és megmagyarázzák a tudatlanoknak, hogy e mozgalom az emberiséget csak ellenséges táborokra akarja szétforgácsolni és az általános békét folytonos viszály és irigység által megzavarni. Hogy ezzel az eljárással a népválódi érdekeinek legtöbbet ártanak és csak azok céljait mozdítják elő, kiknek érdekei a nép jólét feltételeivel homlokegyenest ellenkeznek, azt mindenki átlátja, a kinek a világtörténelmi fejlődések iránt érzéke van. A kormány egyébiránt szintén elkövet mindent, hogy a Stocker tanait hirdető kétes existenciák eddigi kenyérkeresetétől végkép megfossa. Az utolsó héten nem kevesebb, mint három ilyen »szerkesztő« ellen tartottak fenytő végtárgyalást és kettőt a jó madarak közül a fővárosból ki is utasítottak. Ha önöknél az antiszemita népbolonditók „működése“ szintén ilyen „elismerésben“ részesülne, akkor nem sokára az antiszemitizmus Magyarországon is utolsó napját élné úgy, mint nálunk. r—l.

— **Dr. Kohut Sándor utóda.** Nagyváradról írják nekünk: Dr. Kohut Sándor, a nagyváradi izr. hitközség felejthetetlen hitszónoka, ki nem rég New-Yorkba költözött, több idevaló barátjához levelet intézett, melyben tudatja, hogy új hazájába szerencsésen megérkezett. Talán nem lesz érdektelen ezuttal b. lapja olvasóival tudatni azt is, hogy felejthetetlen hitszónokunk helyére dr. Rozenberg Sándor kaposvári rabbit akarják itt megválasztani. Dr. Rozenberg Sándor jeles magyar szónoklataiban az itteni hitközségnek több ízben volt alkalma gyönyörködni s így dr. Kohut helye méltóan be lesz töltve.

— **Trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali).** Lapunk hirdetési rovatában közöljük ezen társaság mérlegét. Az össz-díj és illeték bevétel a most lefolyt évben, az összes biztosítási ágakban kitett 13.758,097 frt 20 krt, a tőkék kamata fejében pedig bevételeztetett 1.200,518 frt 65 kr. Az 1884-ik évben 42,543 káresetben kifizetett

kárösszeg 8.637,596 frt 13 kr, s így a Generali alapítása óta 558,581 káresetben 178.423,338 frt 51 krnyi kártérítést adott. Az 1.644,965 frt 25 krral kimutatott bő nyereségből első sorban is, az ez irányban igen óvatos társasági alapszabályok intézkedéseinek megfelelőleg, a 316,296 frt 9 krnyi értékpapirnyereség az árfolyam hullámzások fedezetére alakított tartalékhoz csatoltatott, mely ennek folytán 845,574 frt 93 krra emelkedett; továbbá 300,000 frt az ingatlan tartalékhoz iratott, mely ez által 707,145 frt 65 krra gyarapodott. Habár a jégbiztosítási ág csak 154,247 frt 38 krnyi nyereséget mutat fel, még is kerek összegben 200,000 frt fordítottatott jégbiztosítási tartalék alakítására, melynek az a rendeltetése, hogy emez igen veszélyes biztosítási ágban a rosszabb évek terhesebb veszteségei ellen némi fedezetet nyújtson. A díjtartalék 1.100,200 frt 30 krral szaporodott, úgy hogy az 1884. évi december 31-én 20.178,592 frt 39 krnyi tekintélyes összeget ért el. Az intézet összes biztosítéki alapjai ezek szerint a lefolyt évben 1.974,521 frt 94 krral gyarapodtak és kitesznek részvénytőkében és készpénztartalékokban 31.490,875 frt 83 krt, mely is, mint azt a közzétett vagyon kimutatás igazolja, teljesen jó értékekben van elhelyezve. Az elemi biztosítási ágban jövő években esedékes díjkötelezvények 21.066,641 frt 33 krra mennek, az életbiztosítási ágban pedig 1884. évi december 31-én 83.174,458 frt 78 krnyi tőke volt biztosítva.

— **Az Anker élet és járadék biztosító társaság** Bécsben (Magyarországi rezérügynökség Budapest Gizellatér 6. sz.) e hó 24-én tartá Zichy Ödön gr. elnöklete alatt 26-ik rendes évi közgyűlést, a melynél 420 részvény volt képviselve. Az 1884-ik évre vonatkozó jelentés a biztosítási állomány tetemes gyarapodását, s általában igen kedvező üzleti eredményeket konstatal. Mint a jelentésből látják a benyújtott ajánlatok összege 19,317,481 frtra ment, s ebből 15.463,467 frt új élet biztosítás lépett érvénybe, a tiszta szaporodás 5.846,010 frt s az összes biztosítási állomány az 1884-ik év végén 139,264,818 frt tőke és 41,363 frt évjáradék biztosítás volt. A díjbevételek gyermek és haláleseti biztosítások után 3.483,586 frtra rugtak, a mi a mult év ellenében 313,532 frt szaporodásnak felel meg. Halálozások után, évjáradékokért s lejárt gyermekbiztosításokért 4.222,801 frt fizettetett, ezen összegből lejárt gyermekbiztosításokra 3.493,446 frt esik. Ezen biztosítási módozat eredménye különösen kedvező volt, a mennyiben a befektetés a csoportbiztosításoknál 7½% kamatos kamatnak felelt meg, s a minimális eredménnyel garantizott biztosításoknál (E. táblázat) a biztosított összegben felül a tőke 25%-os nyereségét eredményezte. Ép oly kedvező az eredménye a haláleseti biztosításoknál, ezen osztály külön mérlege 390,675 forint nyereséget tüntet ki a biztosítottak javára. Ebből a felekre az évi díj 25 százaléka esik 1885-diki osztalék gyanánt. A díjtartalékok, biztosítási alapok s a gyermek biztosítások vagyona 30.654,989 forintot tesz. Az értékpapírok áringadozására külön tartalék szolgál, mely a saját értékpapír-készlet 17%-ának felel meg. A 251.098 frtnyi üzletnyereségből (amelyben az értékpapírok utáni nyereségben nem foglaltatik) 55.000 frt tartalékba helyeztetett s osztalékul részvényenkint 270 frt állapított meg. A közgyűlés az igazgatóságnak a biztosítottak és a vállalat érdekében kifejtett tevékenységeért köszönetet szavazott.

H I R D E T É S E K.

Válasz
az antiszemitáknak.
Argusnak nagy hatást keltett
röpirata
az Egyenlőség kiadóhivatalában kapható.
Ara 20 kr.

